

SAAR

© SAAR POLL
SOTSIAAL-JA TURUURINGUD

Riigikaitseõpetus koolides

T S I A A L - J A T U R U - U U R I N G U D

POLL

SAAR

POLL

Uurimuse eesmärgid

- Kuivõrd rahul on noored riigikaitse õpetusega?
- Mida annab noortele riigikaitse-õpetus?
- Mida parandada riigikaitse õpetuses?
- Millised on noorte riigikaitseelised seisukohad ja milline roll on riigikaitse õpetusel noorte hoiakute kujundamisel?

SAAR

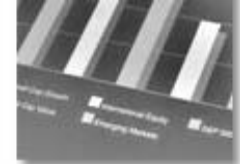

POLL

Uuringu tehniline kirjeldus

Tegu on üleriigilise uuringuga. Kokku toimus küsitlus 16 koolis, noormehi küsitleti 239, tütarlapsi 69. Tallinna Polütehnikumist küsitleti 3 kursuse tudengeid, gümnaasiumidest oli 10nda klassi õpilasi neljas koolis, 11ndast klassist 7s koolis ning lõpuklassis 11 klassist

SAAR

POLL

LÜHIKOKKUVÕTE

- Suhtumine riigikaitseõpetusse on Eestimaa kooliõpilaste hulgas päris kõrgelt hinnatud, seda nii õpetamise kvaliteedi kui ka sisu aspektist.
- Noorte valmisolek ühinemaks riigikaitseliste organisatsioonidega kas rahu ajal või võimaliku kallale tungi puhul on suur.
- Usaldus Eesti Kaitseväesse on kõrge, sama kehtib ka NATO ja Euroopa Liidu kohta.

SAAR

POLL

LÜHIKOKKUVÕTE

- Õpetajatest sõltub väga palju noorte meelsus riigikaitseliste küsimuste suhtes. Et õpetajatega ollakse reeglina rahul, siis ka õppurite hinnangud riigikaitselistesse küsimustesse on valdavalt positiivsed.
- Riigikaitse aine õpetamise tasemest sõltuvad nii õpilaste suhtumiste iseloom kaitseküsimustesse kui ka õppurite teadmiste tase
- Riigikaitseõpetuses jääb ebapiisavaks materiaalne külg (vastavate klassiruumide olemasolu, õppevahendid) ning õppuste korraldamise vähesus väljaspool kooliseinu

SAAR

POLL

MIDA ANNAB RIIGIKAITSEÕPETUS?

- suurendab teadmisi relvastuse kohta 41%
- suurendab mõistmist, kuidas iga kodanik on seotud riigikaitsega 39
- annab põhjalikke teadmisi sõjaväest 37
- õpetab relvi hästi käsitsema 27
- kursus parandab distsipliini 23
- võimaldab mõista, milliseid oma võimeid ja võimalusi saan kasutada riigikaitse huvides 22
- suurendab vastutustunnet 21
- oskused, mida läheb vaja riigikaitseks 16
- oskused, mida on vaja oma perekonna kaitseks 6

SAAR

POLL

Kommentaar

Esikohale jäävad eelkõige riigikaitsealised teadmised ja oskused. Kui vaadelda tulemusi kogu skaala lõikes, siis näeme, et kokkuvõtvalt (n.ö. keskmise hinde alusel) on olulisimaks tulemuseks mõistmine, kuidas iga riigi kodanik on seotud riigikaitsega. See üldine teadmine on vast kõige olulisem väärtus, mida riigikaitseõpetus saab noortele anda. Teised momendid on kas teadmislük/tunnetuslikud ja utilitaarsed (relvade tundmine). Kahju on sellest, et teadmine ei jõua päris hästi nõ isikliku elu, perekonna tasandile. See aspekt oleks väga oluline noorte kaitsevalmiduse kasvatamisel.

SAAR

POLL

- Umbes $\frac{3}{4}$ (71%) koolinoortest leiab, et riigikaitse õpetus peaks olema valikainena (õpilane ise teeb valiku, kas õppida üht või teist distsipliini).
- 26% noortest leiab koguni, et riigikaitse-õpetus peaks olema kohustuslik kõigile õpilastele ning vaid 2,6% küsitletuist arvas, et nimetatud ainet pole vaja üldse õpetada.
- $\frac{3}{4}$ (77,6%) küsitletuist leiab, et seda ainet tuleks õpetada nii noormeestele kui ka neidudele.
- Ainult noormeeste pärusmaaks peab seda ainet 18,5% vastanutest.
- Seega, riigikaitseõpetus on praegusel ajal noorte silmis selline distsipliin, mida peaksid õppima nii neid kui ka noormehed.
- Küsitletud noorte hulgas domineeris seisukoht, et praegune tundide arv on sobiv (58,8%) või siis, et peaks praegusega võrreldes olema suurem (mõnevõrra või palju suurem) – 29,2%. Tundide arvu sooviks vähendada 12% noortest.
- Seega on praegune tundide arv optimaalne, sest tekitab päris suures hulgas noortes soovi tundide arvu suurendamise järele.

Küsimus: Mis on kõige ebaolulisem, mida oled pidanud riigikaitse tundides pidanud õppima?

Kokkuvõtvalt võib öelda, et tegelikult selliseid aspekte praktiliselt ei esine. 45,1% noortest väitis, et midagi ebaolulist kursuses ei eksisteeri. 24,% vastanutest ei oska sellele küsimusele vastata (positiivsete aspektide puhul leidus vaid 7,1% neid, kes ei osanud midagi leida).

SAAR

POLL

Küsimus: Mida pead kõige olulisemaks, mida sa riigikaitseõpetusest oled saanud?

Noored hindavad kõige enam teadmisi relvadest, nende käsitlemisest (40,2%) ning teadmisi sõjaväest ning Eesti sõjaväest eraldi võetuna (37,7%). Kokkuvõtlikult võib öelda, et noori huvitab riigikaitseõpetuses nii teoreetiline kui ka praktiline osa (tunnetuslik kui praktilis-mänguline-käeline aspekt).

VÄLIÕPPUSED

- Kõige rohkem on noored käinud ekskursioonidel (33,1%), järgnevad välilaagritest osavõtt (21,4%) ja matkadel käimine (1,9%). Uuring näitas selgelt, et eksisteerib väga selge seos: mida rohkem on riigikaitseõpetuse raames toimunud väljaspool kooli ettevõtmisi, seda kõrgema hinnangu noored annavad õpetuse tasemele ja kasulikkusele.
- Noored tunnevad vajadust praktilise osa suurendamise vastu (67,9%) või siis selle jätmise samale tasemele kui praegu (25,6%). Nende hulk, kes soovis praktilise osa vähendamist jäi väga väikseks (5,2%). Seega vastamaks küsimusele, kas suurendada praktilist osa, tuleks vastata peasasjalikult jaatavalt, sest **suurem osa noortest on praktilise osaga rahul** – 71,3% noortest on sellega kas väga rahul või pigem rahul. Rahul ei ole sellega 19,5% ja 8,1% ei olnud küsitluse ajaks praktilise osaga veel kokku puutunud.

VÄLIÕPPUSED

- Kui võrrelda hinnangut riigikaitseõpetuse teoreetilisele ning praktilisele osale hinnanguga väljaspool kooli toimunud üritustele, siis näeme, et kõrgeim hinnang antakse just viimasele. Need noored, kes osalesid õppustel väljaspool kooli, on viimastega vägagi rahul – 90,9%. Seega antud aine kontekstis just väljaspoole kooli suunatus annab noorte hulgas baasi rahuloluks riigikaitseõpetusega.

SAAR

POLL

Hinnang õpetajale

Kõige kõrgemalt hinnati järgmisi omadusi (keskmine hinne üle 7,0 palli)

- **oskab hoida distsipliini tunni ajal**
- **on asjatundlik**
- **oskab tuua elulisi näiteid**
- **väärib austust sõjanduse asjatundjana**
- **aitab paremini mõista riigikaitse olemust**

Küsimus: Kuidas Sa hindad riigikaitse õpetuse kasulikkust Sinu enese jaoks?

- Vaid 14,9% õppuritest väidab, et antud aine on nende peaks peaaegu kasutu. Seevastu 57% noortest peab riigikaitseõpetust enese jaoks kasulikuks. Ülejäänud noored jäävad oma arvamustes kuskile vahepeale.
- **Üldine foon riigikaitsealaste teadmiste õppimiseks on hea.**

Mida näitas riigikaitsealiste teadmiste test?

- Üldise seosena võib välja tulla järgmise: mida kõrgemalt õppur hindab riigikaitsealast õpetust oma koolis ja mida kasulikumaks ta seda peab, seda suurem on tõenäosus, et ta annab õigeid vastuseid.
- **Siit tuleneb ka oluline järeldus. Riigikaitse aine õpetamise tasemest sõltuvad nii õpilaste suhtumiste iseloom kaitseküsimustesse kui ka õppurite teadmiste tase.**

SAAR

POLL

Küsimus: Kui Eestile tungitakse kallale, kas Sina isiklikult ühineksid Eesti kaitsejõudude või mõne muu aktiivse vastupanuorganisatsiooniga?

Kindlat ühinemissoovi kinnitab 35,1 % noortest (39,3% noormeestest ja 20,3% tütarlastest). Seisukohal, et tõenäoliselt ühinetaks nende organisatsioonidega on 45,1% noortest. 19,8% on neid, kes väidavad, et nad seda kas ei teeks üldse või tõenäoliselt ei teeks.

Küsimus: Kuivõrd kindel oled selles, et Eesti Kaitsevägi on suuteline kaitsma Eestit sõjalise kallaletungi korral?

Täiesti kindel või pigem kindel on 49% noortest, et Eesti on suuteline end kaitsma. Ülejäänud ei ole selles päris kindlad. Noormehed on Eesti kaitsevõimes vähem kindlad kui tütarlapsed (tõenäoliselt on nad rohkem kursis selle ainevaldkonnaga).

SAAR

POLL

Küsimus: Võttes kokku kõike, mida Sa tead Eesti Kaitseväge kohta, kuivõrd sa usaldad Eesti Kaitseväge?

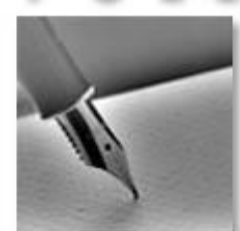
78,9% noortest usaldab Eesti Kaitseväge kas täielikult või pigem usaldab, 21,1% kas ei usalda üldse või pigem ei usalda.

SAAR

POLL

Küsimus: Kui homme toimuks Eestis referendum NATO liikmeks saamise küsimuses ja Sina saaksid hääletada, siis kas Sa isiklikult hääletaksid selle poolt, et Eesti saaks NATO liikmeks või hääletaksid selle vastu?

94,2% noortest hääletaks Eesti NATO liikmelisuse poolt.

SAAR

POLL

Küsimus: Kas oled mõelnud sellele, et võiksid oma elus karjääri teha ka sõjaväelasena?

Küsitlus näitas, et 12% õpilastest on sellele sageli mõelnud, aeg-ajalt on see mõte pähe tulnud 46,1% küsitletuist, kuid 41,9 % ei ole seda mõtetki ligi lasknud.

Küllalt huvitav on asjaolu, et noormeeste ja tütarlaste suhtumistes eksisteerib suhteliselt väike erinevus.

Nende osas, kes on mõelnud sõjaväelase karjäärile sageli, vahet praktiliselt ei olegi.

Küsimus (lahtine): Kui oled mõelnud sõjaväelase karjäärile, siis mis Sind selle juures kõige rohkem köidab?

Eelkõige toovad noored esile järgmisi asjaolusid:

Distsipliin

Mitmekesine, mitterutiinne töö

Sõjatehnika

Võimalus kaitsta oma riiki

Füüsiline koormus

Korralik palk

Kogu militaarne keskkond

Küllalt palju toovad noored esile just karjääriga seotud aspekte: **võim, juhtimine, kõrge palk, vastutusrikas töö.**

Aga küsimus tegelikult eeldaski seda, et noored vastaksid just karjäärist lähtudes antud probleemile.

SAAR

POLL

Kokkuvõtteks

- Eesti kaitsevägedel on praegu selline maine, et noortel jätkub piisavalt positiivseid motiive, miks oma tulevikku siduda kaitsevägedega.
- Riigikaitseõpetus koolides aitab sellele palju kaasa.